

Jürgen Ligi
Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie: 20.1.2024 nr 1.1-10.1/5153-1

Meie: 17.12.2024 nr 59

Eesti Pangaliidu kommentaarid ja ettepanekud krediiditeabe jagamise seaduse eelnõule

Austatud hr Jürgen Ligi

Täname võimaluse eest avaldada arvamust krediiditeabe jagamise seaduse eelnõu (edaspidi Eelnõu) osas. Eelnõu on väga oodatud ja toetame igati krediiditeaberegistri (edaspidi Register) loomist ja käivitamist.

Siinjuures sooviksime siiski juhtida Rahandusministeeriumi tähelepanu mõningatele Eelnõus sisalduvatele ja teemaga seonduvatele kitsaskohtadele, mis takistavad Eelnõu seletuskirjas avatud Eelnõu eesmärgi täiel määral saavutamist.

1. Üldised märkused ja ettepanekud

Eesti Pangaliit (edaspidi Pangaliit) on jätkuvalt seisukohal, et Registrisse peaksid andmeid edastama ka krediidiinkassod. Pärast nõuete võõrandamist ei saa krediidiandja Eelnõu kohaselt enam infot nende nõuete kohta Registrisse edastada. Samas ei tähenda see seda, et nõue tarbija jaoks oleks kuhugi kadunud. Negatiivse krediidiinfo edastamine vastavatesse registritesse on vabatahtlik, mistõttu ei saa olla kindel, et info kõikide krediidiinkassode poolt hallatavate krediidilepingute kohta sisaldub negatiivse krediidiinfo registrites. Lisaks on antud registre turg killustunud ning maksehäirete avaldamise põhimõtted erinevad, mistõttu ei ole tagatud andmete koosseisu ühetaolisus ja kvaliteet.

Täiendavat segadust loob ka planeeritav regulatsioon, mille kohaselt ei ole lubatud tagasimaksmisega viivituses olemise fakti Regstris kuvada kauem kui 30 päeva. Kuigi isikuandmete kaitse seadus (IKS) võimaldab võlasuhte rikkumise infot negatiivses krediidiregistris avaldada 30-ndast völapäevast alates, siis üldlevinud praktika kohaselt avaldatakse see pärast 45-ndat völapäeva. Seega tekib olukord, kus völgnevuse info ei ole nähtav 30-45 völapäeval. Kuivörd Regstrit saab kasutada ka tarbija ise, siis vöib völgnevuse kuvamine ja teatud hetkel mittekuvamine tekitada küsimusi ka tarbijates. Kirjeldatud olukorra vältimiseks on Pangaliit seisukohal, et kui völgnevuse infot ei ole vöimalik kuvada kauem kui 30 päeva, siis ei peaks seda Regstris üldse kuvama.

Negatiivse krediiditeabe osas ei toeta kehtiv õigusraamistik ja praktika tarbija kohustuste kohta tervikpildi saamist. Tervikpilt on oluline nii krediidiandjale vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamiseks kui tarbijale kõikidest oma kohustustest tervikliku ülevaate saamiseks. Palume ka negatiivse krediiditeabe kajastamise osas leida lahendus, mis ei tooks kaasa ebamõistlikku halduskoormust ning mis võimaldaks ka negatiivse krediiditeabe saamist ühest registrist.

Eelnõuga loodav õiguslik raamistik peab toetama krediidiandjat tarbija krediidivõimelisuse hindamisel, tehes talle kättesaadavaks tarbija finantskohustusi puudutava ajakohase ja usaldusväärse teabe. Eelnõuga kohustatakse küll krediidiandjat krediidivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks kontrollima tarbija kohta käivat krediiditeavet Regrist, kuid ei sätestata registriteenusele esitatavaid nõudeid. Selleks, et krediidiandjad saaksid krediidiotsuste tegemisel tugineda Regrist saadud andmetele, tuleb seaduse tasandil fikseerida ka registriteenusele esitatavad olulised tingimused, kindlustades krediidiandjale, et vajalikud andmed on krediidiotsuse tegemise hetkeks kättesaadavad. Arvestades, et krediidiandjad teevad krediidiotsuseid ka automaatsustena, on kriitilise tähtsusega fikseerida krediidiandja poolt Regstrile saadetud päringu töötlemise aeg, mis peab olema lühem kui 5 sekundit, kuid soovitatavalt 1 sekund (ning nõutava aja jooksul tuleb töödelda vähemalt 90% päringutest). Oluline on sealjuures ka viidata, et krediidiandja vabaneb VÕS § 403⁴ lõikes 3¹ sätestatud kohustusest ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel nõutud ajavahemiku jooksul võimalik. Register peab olema võimeline tõendama vastuse olemasolu ning selle edastamiseks kulunud aega. Tagamaks Registri parim võimalik kasutatavus ning välistamaks rakenduslikke viivitusi, soovib Pangaliit olla kaasatud nii tehniliste nõuete, hanketingimuste kui ka rakendusaktide koostamise protsessis. Kuivõrd Eelnõu alusel loodav Register oleks monopoolses seisundis, siis peame oluliseks, et Regstriga teenuslepingute sõlmimise puhul oleks tagatud ka teatav paindlikkus.

Pidades silmas, et Registri kui uue infosüsteemi rakendamine hõlmab paljude osapoolte koostööd, sh testimisi, mille käigus võib ilmned ka parenduste tegemise vajadus, siis on Pangaliit Eelnõus toodud kahe-kuulise üleminekuaja piisavuse osas skeptiline ja teeb ettepaneku seda pikendada.

Registri tehniline spetsifikatsioon peab olema kokkulepitud ja kooskõlastatud vähemalt 1 aasta enne Registri avamist.

2. Märkused, küsimused ja ettepanekud Eelnõu paragrahvide kaupa

Nr	Viide sättele	Kommentaar
1	§ 3. Krediiditeave Krediiditeave käesoleva seaduse tähenduses on andmed tarbijaga sõlmitud krediidilepingu kohta, mille	1) Krediidilepingu mõiste ei hõlma käenduslepingut. Eelnõu alusel siiski infot käenduslepingute kohta edastatakse (§ 7 lg 1 p

	<p>krediiditeabe andja edastab krediiditeaberegistrisse.</p>	<p>3 alusel). Ettepanek käesolevat paragrahvi käenduslepingute osas täiendada.</p> <p>2) Kas me saame õigesti aru, et info võlgnevuste ja maksepuhkuste kohta on samuti käsitletav teabena krediidilepingute kohta?</p> <p>3) Olemuslikult ei ole teave laenupiirangute kohta krediiditeave, kui seaduse vaatest nimetatakse see krediiditeabeks, siis tuleks see nii ka sõnastada.</p> <p>4) Kas pärast CCD2 jõustumist hakkab Register kajastama ka <i>buy now pay later</i> tüüpi lepinguid?</p> <p>5) Edastab vs kohustatud edastama: tegemist on küll mõistet defineeriva sättega, kuid kas ka siin ei oleks korrektne viidata kohustuse olemasolule, mitte lihtsalt õigusel/tahtel/võimalusel põhinevale krediiditeabe edastamise olemusele?</p>
2	<p>§ 4. Tarbija</p> <p>Tarbija käesoleva seaduse tähenduses on võlaõigusseaduse § 1 lõikes 5 nimetatud isik.</p>	<p>1) Juhime tähelepanu, et tarbija mõiste siin seaduses eraldi väljatooduna kitsendab avaldatavate andmete hulka, kuid krediidiandjate huvi on saada andmeid ka füüsiliste isikute kohta, kes ei pruugi olla tarbijad. Vt järgmisi punkte.</p> <p>2) Palume täpsustada, kas ja millise andmekoosseisuga edastatakse FIE-de krediiditeave.</p> <p>3) Palume täpsustada, kas ja millise andmekoosseisuga edastatakse täisühingute ja usaldusühingute krediiditeave.</p> <p>4) Palume täpsustada, kas ja millise andmekoosseisuga edastatakse notarite, kohtutäiturite ja pankrotihaldurite krediiditeave.</p> <p>5) Palume täpsustada, kas eraisikute poolt ettevõtja kohustuste tagamiseks antud käenduskohustused tuleb avaldada registris krediiditeabena.</p>

3	<p>§ 5. Krediiditeabe andja</p> <p>(1) Krediiditeabe andja käesoleva seaduse tähenduses on:</p> <p>1) krediidiandjate ja -vahendajate seaduse §-s 5 nimetatud krediidiandja ja §-s 21 nimetatud krediidiagent, kui ta sõlmib krediidiandja nimel krediidilepingu;</p> <p>2) krediidiasutus krediidiasutuste seaduses tähenduses;</p> <p>3) hoiu-laenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistu.</p> <p>(2) Krediiditeabe andjana käsitatakse ka krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud isikut, kes ei ole krediidiandja.</p>	<p>Ettepanek lisada krediiditeabe andjate hulka ka krediidiinkassod.</p>
4	<p>§ 6. Krediiditeaberegister ja registripidaja</p> <p>(1) Krediiditeaberegister on krediidivõimelisuse hindamise eesmärgil Krediidiandjale krediiditeabe kättesaadavaks tegemiseks peetav riigi andmekogu.</p>	<p>1) § - s 2 toodud seaduse eesmärk on oluliselt laiem, kui § 6 lõikes 1 sätestatud.</p> <p>2) §- s 5 kasutatakse mõistet „krediiditeabe andja“, kas analoogselt peaks olema ka mujal seaduses kasutatud krediiditeabe saaja, mitte krediidiandja?</p> <p>3) Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 431 lg 1 ei näe ette sellist mõistet nagu „riigi andmekogu“ – seadus defineerib mõiste „andmekogu“. Samamoodi on seletuskirja lk-l 30 ekslikult räägitud „riigi andmekogust“.</p>
5	<p>§ 6 lg 4</p> <p>(4) Krediiditeaberegistri vastutav töötleja on Rahandusministeerium ja volitatud töötleja on registripidaja.</p>	<p>1) Eelnõu § 6 lg 4 kohaselt on Registri vastutav töötleja Rahandusministeerium ja volitatud töötleja registripidaja.</p> <p>Kuna termin „andmekogu vastutav töötleja“ ei ole AvTS § 434 lõike 1 tähenduses sünonüümne „isikuandmete vastutava töötleja“ terminiga isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) tähenduses, siis palume seletuskirjas täpsemalt selgitada, kes on krediiditeaberegistris töödeldavate</p>

		isikuandmete osas vastutav töötleja IKÜM artiklite 24–29 tähenduses.
6	<p>§ 7. Krediiditeaberegistris töödeldavad andmed</p> <p>(1) Krediiditeaberegistrisse kantakse järgmised andmed:</p>	<p>1) Ettepanek täiendada järgmiselt: krediiditeaberegistrisse kantakse vähemalt järgmised andmed:</p> <p>2) Esitatavate andmete täpsem koosseis on plaanis sätestada rahandusministri määru (edaspidi Määrus), mis on meie hinnangul väga vajalik. Hetkel on seadusenormi kirjeldus mitmeti ja kohati ka segaselt mõistetav. Järgnevate kommentaaridega juhime mõningatele asjaoludele tähelepanu. Ettepanek kaasata Määruse väljatöötamisel ka Pangaliidu esindajad.</p>
7	<p>§ 7 lg 1</p> <p>1) tarbija üldandmed – isikukood või selle puudumisel sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi;</p>	<p>1) Ei ole selge, kas isikukoodi olemasolul nime on või ei ole vaja esitada. Juhime tähelepanu, et Eestis on elamislooga isikuid, kellel perekonnanimi puudub.</p> <p>2) Tarbija asemel võiks kasutada „krediidisaja“, see hõlmaks ka solidaarvõlgniku.</p>
8	<p>3) krediidi käendaja üldandmed, kui see on asjakohane – isikukood, sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi;</p>	<p>1) Kas siin on mõeldud tarbijakrediidi käendust või kõiki erinevaid käendusi? Tarbija võib käendada ka teisi krediidilepinguid, nt eraisiku käendus ettevõtte laenulepingus.</p> <p>2) Sünniaja edastamine ei ole üldjuhul vajalik, see on vajalik vaid siis, kui isikukood puudub. Sama kommentaar kehtib ka punkti 4) kohta. Sõnastus võiks olla ühtlustatud ka punktiga 1).</p>
9	<p>4) krediidi kaastaotleja üldandmed, kui see on asjakohane – isikukood, sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi;</p>	<p>1) Ettepanek kasutada „kaastaotleja“ asemel sõna „kaaslaenusaja“.</p> <p>2) Ettepanek kasutada järgmisi rolle: solidaarvõlgnik, osavõlgnik, käendaja. Mil määral kohalduvad ülejäänud andmereal nende isikute suhtes? Osavõlgniku ja käendaja puhul peaks olema nähtav ka vastutuse määra, mis võib olla väiksem kui kogu nõue krediidisaja vastu.</p>

10	5) krediitilepingu üldandmed – number, sõlmimise kuupäev ja tähtaeg;	<p>1) Ettepanek sõna „tähtaeg“ asemel kasutada „lepingu lõppemise kuupäev“. Nii on selge, et ei ole mõeldud lepingu kestvus nt 72 kuud või 30 aastat.</p> <p>2) Kuidas kajastatakse tähtajatut lepingut või automaatselt pikenevat lepingut?</p>
11	6) krediitiliik;	<p>Palume täpsemat selgitust kui seletuskirjas toodu. Pangaliit on edastanud eelnevate arutelude käigus selge ja struktureeritud krediitiliikide nimekirja koos definitsioonidega.</p>
12	8) krediitijääk eurodes;	<p>1) Palume täpsustada Määruses või seletuskirjas millise kursiga konverteeritakse kui laen on antud algselt teises valuutas? Ettepanek kasutada konverteerimisel Eesti Panga kurssi.</p> <p>2) Seletuskirja kohaselt on krediitijääk tarbijale antud krediidi tagasi maksmata osa. Kuidas kajastatakse/ eristatakse seda, kui kogu limiiti ei ole veel krediitisaaja kasutusse võtnud ning kas krediidiandjad peavad iga päev edastama info kõikide krediititoodete jäägi osas, sh kasutuses oleva krediitkaardi limiit jms sarnaste toodete osas?</p>
13	9) krediidi tagasimaksegraafiku tüüp	<p>Seletuskirjas või Määruses on vajalik täpsustada, et tagasimaksegraafiku tüüpe on ka teisi kui annuiteet või võrdsete põhiosa tagasimaksetega graafik. Kui on bulletgraafik või muudel tingimustel erigraafik, siis kuidas ja mis komponent peaks veel kajastuma Registris?</p>
14	11) krediitilepingu järgmise osamakse suurus eurodes, arvates andmete viimasest uuendamisest krediititeaberegistris;	<p>1) Täpsustamist vajab osamakse tähendus, sest erinevatel krediidiandjatel võib osamakse koostisosade näitamise praktika olla erinev. Võttes arvesse, et teavet osamaksetega viivitamise kohta tohib Registrisse edastada alles pärast 7 päeva möödumist maksepäevast, siis kuidas avaldada osamakse suurust, kui asjaomase krediidiandja järgmises graafikujärgses osamakses on summeeritud kokku kõiki lepingu alusel tasumisele kuuluvad summad (mh eelmiste perioodide</p>

		<p>laenumaksete võlgnevused)? Kokkuvõtlikult jääb Eelnõus ebaselgeks, kas võlgnevusi tohib krediiteabena Registrisse edastada. Juhime tähelepanu, et krediidiandjal on krediidivõimelisuse hindamisel kohustus omandada andmeid tarbija varasema maksekäitumise kohta, seega krediiteabes võlgnevuste andmete avaldamise piiramise põhjendused jäävad arusaamatuks.</p> <p>2) Palume selguse huvides tuua seletuskirjas või Määruses välja, et osamakse hõlmab nii põhiosa kui intressi makset aga ka haldustasu jm lepingujärgseid tasusid.</p> <p>3) Kuidas kajastatakse osamakse suurus erinevate rollide puhul – solidaarvõlgnik, osavõlgnik, käendaja?</p>
15	12) krediidi tagasimakse tasumise täieliku või osalise edasilükkamise ajavahemik, kui see on asjakohane;	<p>1) Seletuskirja kohaselt on silmas peetud maksepuhkust. Samas juhime tähelepanu, et maksepuhkuseid on väga erinevaid. Lisaks klassikalistele täis- ja osalistele maksepuhkustele võib olla ka niisugune maksepuhkus, mille raames tasutakse ainult näiteks haldustasu. Lisaks on olemas lepinguid, mille raames võimaldatakse perioodilist maksepuhkust st näiteks iga aasta jaanuar-märts on maksepuhkus.</p> <p>2) Palume selgitada, et kui nt on kampaania tingimustel sõlmitud leping, kus 6 kuud on intress 0% aga edaspidi nt 14,9%, mis võib osamakse suurus oluliselt suurendada, siis kas ja kuidas seda kajastatakse.</p>
16	13) krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg, kui see on asjakohane;	<p>1) Kui leping on kehtiv, kuid klient on viivituses näiteks osamaksega, siis tuleb raporteerida sellega viivitamise aeg. Aga kui krediidiandja ütles võla tõttu lepingu üles ja klient on viivituses, siis kas me saame õigesti aru, et see kohustus tuleb raporteerida ja seda alles 7 päeva pärast? Või peetakse silmas siiski üksnes</p>

		<p>kehtivast krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aega?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) Kas on mõeldud kogu viivisvõla perioodi? 3) Kui krediidisaaaja jääb võlgu mitme järjestikkuse osamaksega, kuidas siis toimub võlapäevade arvestamine? Näeme vajadust vältida olukorda, kus krediidisaaaja on ühe osamaksega 30+ päevas viivituses, et siis järgmise osamakse viivitus ei kajastuks Registris, kuna summeeritult võlapäevade arv on üle 30 päeva. 4) Kas päevade arvu hakkab krediiditeabe andja lugema osamakse tasumise tähtpäevale järgnevast päevast? 5) Koosmõjus sama paragrahvi lõikega 2 palume täpsustada järgnevat: Kui 30 päeva saab täis, kas siis krediiditeabe andjal on kohustus siiski vastavat teavet edastada (seaduse järgi on), kuid krediidiandjal ei ole õigus seda teavet saada - kas siis Register ise peab arvestust võlapäevade üle ning tagab andmete jagamise või mitte jagamise krediidiandjale/ andmete pärijale? 6) Küsimus tekib ka AKI maksehäirete avaldamise juhendi kontekstis: AKI juhend reguleerib võlaandmete kolmandatele isikutele, sh maksehäireregistrile edastamist. AKI juhendi punkt 2.8. kohaselt tuleb andmesubjekti enne võlaandmete kolmandatele isikutele edastamist vastavuses IKÜM artikliga 14 teavitada, lisades teavitusele nt maksehäireregistri andmekaitsetingimused, kui kolmandaks isikuks on maksehäireregister. Et ka Eelnõu § 7 lg 1 punktis 13 nimetatud andmed on võlaandmed, tuleb võlgnikku teavitada enne selliste andmete Registrile edastamist. Kuna võlgnevuse andmed tuleb Registrile edastada, kui võlgnevus on kestnud vähemalt 7 päeva, tekib küsimus, kuidas on nii lühikese aja jooksul võimalik
--	--	--

		teavitamiskohustust täita, arvestades seejuures, et nimetatud 7 päeva sisse võivad jääda ka nädalavahetus ja riigipühad.
17	14) viivise suurus eurodes, kui see on asjakohane;	1) Seletuskirja kohaselt näeb antud punkt ette viivisemäära kajastamist. Viivisemäär võib olla eraldiseisev, kuid reeglina see on intressimäär ning seda eeldatavalt ei soovi krediidiandjad avaldada. Krediiditeabe osas on oluline võla suurus. Teeme ettepaneku, et kuvama peaks kogu viivisvõla (põhiosa + intressid + põhiosa viivised + muud tasud) suurust.
18	§ 7 lg 2 (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 13 nimetatud andmed edastab krediiditeabe andja registripidajale üksnes juhul, kui kohustuse täitmise tähtpäevast on möödunud vähemalt seitse päeva.	1) Kas me saame õigesti aru, et avaldama võib hakata 8-ndast võlapäevast? 2) IKS § 10 lg 2 p 5 kohaselt on võlaandmete kolmandale isikule edastamine lubatud, kui lepingu rikkumisest on möödunud rohkem kui 30 päeva. Eelnõu § 7 lg 2 sätestab, et võlaandmeid võib krediiditeabe andja registripidajale edastada üksnes juhul, kui kohustuse täitmise tähtpäevast on möödunud vähemalt seitse päeva. Seega on vastuolu IKS § 10 ja Eelnõu vahel - küsimus üldnormi ja erinormi erinevuses: üldnorm ei anna alust eriseaduse normi rakendamiseks. Leiame, et krediiditeabe jagamise seadusega tuleb muuta ka IKS-i.
19	§ 7 lg 3 (3) Registripidaja on kohustatud pidama andmete töötlemise kohta logi. Logi peab sisaldama teavet käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete töötlemise põhjenduse, aja ja andmeid töödeldnud isiku kohta.	1) Kas andmete saaja peab igakordselt põhjendama päringu tegemist ja kui jah, siis mis vormis? 2) Kuidas on tagatud andmesubjekti juurdepääs logidele? Kas logi andmed saab andmesubjekt üksnes vastava taotlusega registripidaja poole pöördudes? Eelnõu § 6 lg 1 kohaselt on Register riigi andmekogu. Kas andmesubjekti õigus logidega tutvuda on tagatud sarnaselt olemasolevatele riigi andmekogudele (Registrisse tehtavatest päringutest tekib

		märke näiteks Andmejälgijasse) või tuleneb erinevus Eelnõu § 6 lõikele 3 tuginedes?
20	§ 7 lg 4 (4) Krediiditeaberegistrisse kantavate andmete täpsema koosseisu ja registri pidamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.	Ettepanek volitusnormi täiendada ja täpsustada. Tagamaks, et kõik oluline saaks Määruses reguleeritud ei tohi seaduses sätestatud volitusnorm olla kitsam. Leiame, et näiteks vajavad reguleerimist ka teenustasemete kirjeldused koos kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete tulemuseesmärkidega ning Registri info- ja kommunikatsioonitehnoloogia talitluspidevuse põhimõtted.
21	§ 8. Krediiditeabe edastamine krediiditeaberegistrisse (1) Krediiditeabe andja edastab registripidajale käesoleva seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud andmed pärast krediidilepingu sõlmimist, krediidilepingu muutmist või § 7 lõikes 1 nimetatud andmete muutumise korral, kuid mitte harvem kui üks kord ööpäevas.	1) Kas me saame õigesti aru, et andmete üks kord ööpäevas edastamine on piisav? Sätte sõnastusest võib jääda mulje, et vajalik on andmeid edastada kohe pärast krediidilepingu sõlmimist. 2) Seletuskirjas on nimetatud, et krediidiandja kohustus edastada teave registripidajale sätestatakse VÕSis. Õige on KAVS. 3) Kuna § 7 lg 4 sisaldab volitusnormi, mille kohaselt võib Määrusega olla täpsustatud andmete koosseis, mis võib erineda § 7 lõikes 1 toodust, siis viide antud punktile ei pruugi olla piisav. Samuti ei ole täpne üksnes viide krediidilepingule, kui vajalikuks osutub ka tagatislepingute osas teabe edastamine. 4) § 8 lõike 1 sõnastus: edastab vs kohustatud edastama. Sama kommentaar seoses § 10 lõike 1 sõnastusega: õigus avaldada vs kohustus avaldada. IKÜM vaatest on oluline õigusliku alusena eristada „õigust edastada/avaldada“ ja „kohustust edastada/avaldada“.
22	§ 8 (2) Krediiditeabe andja vabaneb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustusest ajal, mil registriteenuse	Sätte sõnastusest jääb mulje nagu krediiditeabe andja oleks registriteenuse osutaja.

	osutamine ei ole temast sõltumatutel põhjustel võimalik.	
23	<p>§ 9. Krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekiri</p> <p>(1) Krediiditeaberegistri alamregistriks on krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekiri (edaspidi nimekiri), mille pidamise eesmärk on pakkuda isikule võimalust piirata enda poolt krediidilepingu sõlmimist, et vähendada talle ja ühiskonnale ülemäärase laenamisega kaasneva võivaid negatiivseid sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärg</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ettepanek sõna „nimekiri“ asemel kasutada „krediidi lepingu sõlmimise piirang“. 2) Kas on vajalik alamregistri loomine? 3) Kui isik on lasknud kanda end sellesse nimekirja, kas siis tagatislepingu sõlmimise õigus siiski on? 4) Kas toimivate krediidilepingute, nt krediitkaardi lepingute kasutamine jääb selle sätte reguleerimisalast välja? Nende puhul peaks olema vastutus välistatud kuivõrd krediidiandjad ei saa ilma päringut tegemata sellest keelust teada.
24	<p>§ 9 lg 2</p> <p>(3) Avaldus nimekirja kandmiseks ja nimekirjast kustutamiseks esitatakse registripidajale või krediidiandjale, kes edastab selle viivitamata registripidajale. Registripidaja on kohustatud viivitamata arvates avalduse saamisest kandma isiku nimekirja või ta sealt kustutama.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Avalduse peaks saama esitada ainult isik ise. Avalduste haldamine (so vastuvõtmine, edastamine, säilitamine) krediidiandjate poolt loob täiendavat ebavajalikku ja ebamõistlikku keerukust, samuti näeme võimalikku huvide konflikti, kui krediidiandja kaudu peaks tegema avaldusi nimekirja kandmiseks või sealt kustutamiseks 2) Palume seletuskirja täiendada Eelnõu § 9 lg 2 osas analüüsiga minimaalsusprintsibi, andmete töötlemise eesmärgi ning isiku eraelu riive osas. <p>Eelnõu § 9 lõikega 2 seatakse piirangud nimekirja kantud isikule tema IKÜMist tulenevate õiguste realiseerimise osas. IKÜM artikkel 23 lg 1 annab õiguse vastutava või volitatud töötleja suhtes kohaldatavas liidu või liikmesriigi õiguses seadusandliku meetmega teatud juhtudel piirata andmesubjektide õiguste teostamist. Kuna seletuskirjast vastav analüüs ei nähtu, palume täiendavalt selgitada Eelnõu § 9 lõikes 2 toodud piirangu eesmärgipärasust ja vastavust IKÜM artiklile 23.</p>

		<p>Kõnealuselt nimekirjast kustutamine toimub üksnes isiku enda vastavasisulise avalduse esitamisega. Sellega seoses palume selgitada, kas juhul, kui inimene unustab ennast nimekirjast maha võtta, siis võib Register inimese laenukeeldu töödelda kuni inimese surmani ja edasi.</p>
25	<p>§ 9 lg 3 (3) Avaldus nimekirja kandmiseks ja nimekirjast kustutamiseks esitatakse registripidajale või krediidiandjale, kes edastab selle viivitamata registripidajale. Registripidaja on kohustatud viivitamata arvates avalduse saamisest kandma isiku nimekirja või ta sealt kustutama.</p>	<p>Palume selgitada, kes on krediidiandja avalduse vastuvõtmisel ja registrile edastamisel (volitatud töötleja). Kui kaua peavad krediidiandjad avalduse andmeid ja edastamise logisid säilitama?</p>
26	<p>§ 10. Krediiditeaberegistrist andmete avaldamine (1) Registripidajal on õigus avaldada krediiditeaberegistrist sisalduvaid andmeid: 1) krediidiandjate ja –vahendajate seaduse §-des 5 ja 6 nimetatud krediidiandjale ja kredidivahendajale, krediidasutusele krediidasutuste seaduses tähenduses ning hoiu-laenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistule krediidilepingu sõlmimiseks tahteavalduse esitanud tarbija kredidivõimelisuse hindamise eesmärgil;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Kas Määrusega reguleeritakse, kes ja mis andmeid Registrist näeb - ehk et ametiasutustele on üks vaade, tarbijale teine vaade ja krediidiandjatele kolmas vaade? 2) Kas tarbija poolt krediiditaotluse esitamist tuleb hakata registripidajale tõendama? Kui jah, siis mis kujul? 3) Ettepanek täiendada krediidiandjate õigust saada infot ka krediidilepingute muutmise taotluste alusel. Tarbija kredidivõimelisust võib olla vajalik hinnata ka lepingu muutmise taotluse analüüsimisel (nt lisasumma, perioodi muudatused, maksepuhkus, muud restruktureerimise vajadused makseraskuste korral). Võla ümberkujundamise korral on krediidiandjal samuti kohustus hinnata tarbija olukorda, tema õigusi ja huve ning krediidiandja võib rakendada võla ümberkujundamist juhul, kui tema hinnangu kohaselt suudab tarbija tõenäoliselt oma kohustused täita. 4) Krediidiotsuse ja lepingu sõlmimise vahele võib jääda sõltuvalt krediidiandjast kuni 90 päeva või isegi enam, mille jooksul on tarbijal võimalik

		<p>erinevaid pakkumisi võrrelda ja enda jaoks sobivaim välja valida. See tähendab, et positiivne krediidiotsus/ krediidipakkumine kehtib teatud perioodi, mille jooksul tarbijal on võimalik lepingut sõlmida ja krediit kasutusele võtta. Sellest johtuvalt peaks olema krediidiandjal õigus ka positiivse krediidiotsuse kehtivuse ajal teha tarbija osas päringuid selgitamiseks välja, kas isik on/ ei ole vahepealsel perioodil oma finantskohustusi suurendanud. Sellisel juhul saab krediidiandja hinnata, kas samadel tingimustel pakkumine saab veel olla kehtiv või mitte. See tagab ka selle, et tarbija ei saaks oma finantskohustusi suurendada, kui ta tegelikult enam täiendava krediidi võimeline ei ole. Palume seletuskirjas täpsustada kas ühe taotluse raames korduvate päringute tegemine on lubatav.</p> <p>5) Praegune sõnastus ei võimalda Registrist saada andmeid käendaja kohustuste hindamiseks.</p> <p>6) Palume selgitada Eelnõu § 10 lg 1 kooskõla krediidasutuste seaduse (KAS) §-ga 88. Kas eelnõus nimetatud asutused ja isikud on vastavuses KAS §-s 88 nimetatud asutuste ja isikutega, et oleks tagatud, et registri kaudu ei ole võimalik saada rohkem pangasaladusega kaetud infot kui seda saab KAS § 88 raames.</p>
27	<p>§ 10 lg 1 p 2: 2) tarbijale tema kohta;</p>	<p>Palume selgitada, kuidas tagatakse andmesubjekti õiguste teostamine registripidaja poolt, sh andmesubjektide teavitamine IKÜM artikkel 14 alusel. Seletuskirjas ei ole seda küsimust selgitatud.</p>
28	<p>§ 10 lg 1 p 6 6) notarile ja notari määratud pärandi inventuuri tegijale pärandi inventuuri tegemiseks;</p>	<p>Kas see tähendab, et notari eraldi saadetud päringuvastuses ei pea enam krediidikohustusi näitama?</p>
29	<p>§ 10 lg 2 (2) Käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele on</p>	<p>1) 30 päeva piiranguga tekib olukord, kus krediidisaaaja võlg ei kajastu Registris ega ka veel maksehäireregistris. Sealhulgas, kui võla</p>

<p>krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.</p>	<p>suuruse eeldused ei ole täidetud, siis ei pruugi see maksehäireregistris kajastuda ka 45+ völapäeva saabudes.</p> <p>2) Kuidas tuleb 30 päeva arvutada, kui klient on völgnevuses mitme osamaksega? Kas iga osamakse völgnevuse korral hakatakse pidama eraldi 30 päeva arvestust? Kui kuvatakse ainult viimasel 30 päeval tekkinud völgnevust ja mitte eelmistel perioodidel tekkinud völgnevust, siis annab see väga moonutatud info.</p> <p>3) Kas me saame öigesti aru, et kuivörd 30 päeva möödudes juurdepääs andmetele piiratakse, siis hakkab seda arvestust edasi pidama Register?</p> <p>Eelnöu § 8 lg 1 kohaselt edastab krediiteabe andja registripidajale krediiteabe jagamise seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud andmed pärast krediidilepingu sõlmimist, krediidilepingu muutmist või § 7 lõikes 1 nimetatud andmete muutumise korral, kuid mitte harvem kui üks kord ööpäevas. Nimetatud sätte kohaselt on krediiteabe andja kohustatud küll edastama völgnevuse summa selle muutumise korral, kuid kohustust völgnevuse andmete edastamise lõpetamiseks pärast 30 päevast völgnevuse kestvust krediiteabe andjale pandud pole. Völgnevuse andmete edastamine pärast 30 päeva täitumist pole isikuandmete töötlemise vaates põhjendatud, kuna pärast 30 päeva täitumist juurdepääsu nendele andmetele võimaldada ei tohi.</p> <p>4) Palume likvideerida vastuolu Eelnöu § 10 lg 2 ja seletuskirjas (lk 37) selgitatu vahel:</p> <p>Eelnöu ütleb „<i>Käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.</i>“ Seletuskirjas on märgitud „Lõikes 2</p>
---	--

		<p><i>sätetatakse, et eelnõu § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele (krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg) on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija poolt kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva tarbija poolt kohustuse täitmisega viivitamisest arvates.</i></p> <p>Eelnõus ja seletuskirjas toodud tähtajad ei ole meie arvates samad tähtajad. Meie hinnangul on kõnealuseid tähtaegu võimalik lugeda selliselt, et Eelnõus sätestatud tähtaja osas peetakse silmas lepingus kokkulepitud kohustuse täitmise tähtaega (maksetähtaeg), aga seletuskirjas märgitud tähtaja all peetakse silmas võlgnevuse kui tekkinud iseseisva kohustuse täitmist (võla tasumise tähtaeg).</p>
30	<p>§ 10 lg 3 (3) Käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 15 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs 30 päeva jooksul andmete krediiditeaberegistrisse kandmisest arvates.</p>	<p>1) Kui krediidiinkassod jäävad registrist välja, siis nõuete loovutamise fakti kuvamine üksnes 30 päeva jooksul võib viia olukorrani, kus vastavate lepingute kohta jääb info üldse saamata. Ettepanek lisada krediiditeabe andjate hulka krediidiinkassod.</p> <p>2) Kes peab 30 päeva üle arvestust, kas Register või krediidiandja? Pärast nõude võõrandamist ei ole enam tegemist krediidiandja nõudega, mistõttu ei saa ka krediidiandja seda raporteerida.</p>
31	<p>§ 10 lg 4 (4) Käesoleva seaduse § 9 lõikes 4 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs kuni isiku kohta käivate andmete nimekirjast kustutamiseni.</p>	<p>Ettepanek kehtestada ka nende andmete suhtes täiendav aeg, mil need on nähtavad. Nimekirjas olemise fakt omab tähendust kliendi maksekäitumise hindamisel.</p>
32	<p>§ 11. Andmete säilitamine</p>	<p>Seletuskirjas on selgitatud: „<i>Tähtaja määramisel on arvesse võetud andmete säilitamise vajadust järelevalve teostamiseks. Teave isikuandmete töötlemise nõuete võimalikust rikkumisest võib järelevalve teostajani jõuda alles lepingu lõppemisel, Andmekaitse Inspektsiooni läbi viidav järelevalvemenetlus võib osutada pikaajaliseks. Et</i></p>

		<p><i>tagada andmete olemasolu ka selleks puhuks, on põhjendatud sätestada säilitamise tähtjaks kaks aastat. Ühe aasta jooksul ei pruugi järelevamenetlus lõppeda. Üle kahe aasta andmete säilitamise korral tõusetub küsimus põhjendatusest. Õiguskindluse huvides peavad kõik osapooled arvestama, et mõistliku aja möödumisel ei peagi enam olema võimalik kontrollida isikuandmete töötlemise õiguspärasust“.</i></p> <p>Mida tähendab Eelnõu §-s 11 nimetatud säilitamine? Kas andmed arhiveeritakse? Kas kõnealusel säilitamistähtjal on õigus juurdepääsuks isikuandmetele üksnes AKI-l järelevalve teostamiseks? Aga Finantsinspeksioonil? Teistel Eelnõu § 10 lg 1 punktides 3–8 nimetatud isikutele?</p>
33	<p>§ 11. Andmete säilitamine (1) Krediiditeaberegistrisse kantud andmeid ja logi säilitatakse kaks aastat tarbijaga sõlmitud krediidilepingu lõppemisest arvates.</p>	<p>1) Krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (KAVS) § 47 lg 5 sätestab kohustuse säilitada krediitloomikusse kuuluvaid andmeid ja dokumente kolme aasta jooksul tarbijaga lepingu lõppemisest arvates, kui õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.</p> <p>Jääb arusaamatuks, millistele põhjendustele tuginedes on Regstris avaldatud krediidiandmete ja logide (mis tõendavad krediidiandja päringute tegemist vastutustundliku laenamise nõuete täitmiseks) säilitamisele kehtestatud 1 aasta võrra lühem säilitamise tähtaeg võrreldes KAVSist tuleneva tähtjaga.</p> <p>Lisaks: tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 146 lg 1 kohaselt on tehingust tuleneva nõude aegumistähtaeg kolm aastat. Kuivõrd eelmainitu rakendub tsiviilkäibes eelkõige lepinguliste suhete puhul, siis 2-aastane periood ei ole nõudeõiguse olemuse ja selle tõendamise korrelatsioon. Seletuskirja</p>

		<p>viide pikema perioodi põhjendamatusel on alusetu eelkõige lepingulise nõude ajaraamistiku osas.</p> <p>2) Kuivõrd ka lepingu ülesütlemine lõpetab lepingu, siis oleks korrektsem, kui andmete säilitamise tähtaja arvestamine algaks alates krediidilepingu järgsete kohustuste täitmisest.</p> <p>3) Kuidas ja mis andmetega tuleb raporteerimist jätkata siis, kui lepingu tähtpäev saabus, kuid kliendil on täitmata kohustusi või kui krediidandja ütles võlgnevuse tõttu lepingu üles? Kas sel juhul tuleb Registris raporteerimine lõpetada või tuleb 7-päevane paus sisse ning Registrisse raporteerimine tuleb lõpetada päevast, kui võlgnevuse kohta raporteeritakse maksehäireregistrisse?</p>
34	<p>§ 12 lg 5 p 5 (5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud lepingus sätestatakse lisaks halduskoostöö seaduse §-s 10 nimetatud andmetele ja tingimustele: 5) konfidentsiaalsuse nõuded.</p>	<p>Kuivõrd krediidiasutused edastavad Registrisse pangasaladust, siis kas krediidiasutustel on õigus või võimalus ka konfidentsiaalsuse nõuetega tutvuda? See tõstatab laiemat küsimust, et kes on Registris olevate andmete omanik?</p>
35	<p>§ 12 lg 7 (7) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus registripidamiseks sõlmitud lepingu ennetähtaegselt lõpetada mõjuval põhjusel, milleks on eelkõige registripidaja kohustuste oluline rikkumine või tema maksejõulisuse oluline vähenemine.</p>	<p>Mis saab siis, kui registripidajat ei leita? Mis saab siis, kui leping lõpetatakse ennetähtaegselt ning uut pakkujat ei leita?</p>
36	<p>§ 13 lg 6 (6) Registripidaja ei võta tasu kohtulahendi, uurimisorgani määruse, riikliku järelevalve teostaja päringu, otsuse või muu haldusakti alusel tehtud päringu eest ega tarbijale tema andmete krediiditeaberegistrile juurdepääsu võimaldamise eest.</p>	<p>Sõna „kohtulahendi“ asemel oleks korrektsem „kohtumenetluse raames“.</p>

37	<p>(2) Hinnakirja taotluse läbivaatamisel on valdkonna eest vastutaval ministril õigus:</p> <p>5) esitada hinnakirja taotlus arvamuse avaldamiseks registriteenuste tarbijatele ja neid esindavatele organisatsioonidele.</p>	<p>Eelnõus on tarbija defineeritud teisiti. Antud kontekstis on selguse huvides soovituslik kasutada sõna "kasutajatele".</p>
38	<p>§ 16 lg 1</p> <p>(1) Oluline osalus käesoleva seaduse tähenduses on otsene või kaudne osalus registripidaja aktsiakapitalis, mis on vähemalt 20 protsenti äriühingu aktsiakapitalist või hääleõigustest või mis võimaldab avaldada olulist mõju tema juhtimisele.</p>	<p>Seletuskirjas (lk 43) on selgitatud, et „<i>Võrreldes teiste finantsjärelevalve subjektidega on siin sätestatud oluline erand – kui üldjuhul käsitletakse olulise osalusena 10%-list osalust äriühingu aktsia- või osakapitalis, siis eelnõuga on registripidajale ette nähtud nõ kõrgem künnis ehk oluline osalus hakkab alates 20%-lisest osaluse omandamisest. Tegemist on soodustava režiimiga. Sama lähenemine on täna ette nähtud ka krediidiandjatele ja krediidiinkassodele.</i>“</p> <p>Palume selgitada, millele tuginedes on otsustatud krediiditeabe registripidaja suhtes sellist soodustavat režiimi kohaldada. Sisuliselt tähendab see, et alla 20% osalusega omanikud võivad olla mistahes isikud, kes võivad saada ligipääsu inimeste igapäevasele krediidiandjatele ja teistele Registriis olevatele isikuandmetele, mis meie hinnangul ei ole põhjendatud.</p>
39	<p>§ 37. Aruanded ja nende esitamine Finantsinspeksioonile</p> <p>(4) Finantsinspeksioonil on lisaks käesolevas paragrahvis sätestatud õigus nõuda ühekordselt või regulaarselt esitatavaid aruandeid ja andmeid, kui need on vajalikud järelevalve teostamiseks käesolevas seaduses sätestatud ulatuses.</p>	<p>Palume täpsustada missuguseid täiendavaid andmeid on Finantsinspeksioonil õigus nõuda. Kas need andmed hõlmavad vaid Registri toimimisega seotud andmeid või ka krediidiandjate poolt edastatud krediiditeavet? Leiame, et krediidiandjate üle järelevalve teostamiseks andmete saamiseks peaks Finantsinspeksioon pöörduma vahetult krediidiandjate poole.</p>
40	<p>§ 58. Krediiditeabe edastamine registripidajale</p> <p>Enne käesoleva seaduse jõustumist sõlmitud ja kehtiva tarbijakrediidilepinguga seotud krediiditeabe edastab krediiditeabe</p>	<p>1) Pangaliit ei pea kahekuulist ülemineku perioodi realistlikuks. Teeme ettepaneku seda pikendada.</p> <p>2) Palume selgitada, mis andmed tuleb esitada. Näiteks, kui esitada tuleb krediidiandjate eurodes,</p>

	andja registripidajale kahe kuu jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest vastavalt käesoleva seaduse § 63 lõikele 3.	siis millises mahus peab andmeid avaldama kõikide kehtivate lepingute kohta?
41	<p>§ 59. Finantsinspektsiooni seaduse muutmise</p> <p>7) paragrahvi 42 täiendatakse lõikega 59 järgmises sõnastuses: „(59) Krediiditeaberegistri järelevalvetasu mahuosa lõppmakse arvutamisel võetakse aluseks tema eelmise aasta kasumiaruandes kajastatud äritulu.”</p>	Kas sõnade „krediiditeaberegistri järelevalvetasu“ vahelt on puudu sõna „pidaja“?
42	<p>§ 60. Krediidiandjate ja –vahendajate seaduse muutmise</p> <p>5) seaduse 6. peatükki täiendatakse §-ga 50² järgmises sõnastuses: „§ 50². Krediidilepingu sõlmimise keeld Krediidiandja ei tohi sõlmida krediidilepingut krediiditeabe jagamise seaduse §-s 9 nimetatud krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekirja kantud isikuga.“;</p>	<p>1) Ei ole selge, kas krediidilepingu sõlmimise keeld kehtib ka lepingu muudatuste ja restruktureerimise kohta. Keelu laiendamine nendesse olukordadesse ei ole mõistlik. Krediidilepingu sõlmimise keeld peaks hõlmama täiendava krediidi andmise keeldu.</p> <p>2) Absoluutne krediidilepingu sõlmimise keeld koosmõjus KAVS-i lisatava §-ga 100¹ (karistused) tekitab olukorra, kus krediidiandja ei saa krediidiotsust teha, kuivõrd ta ei saa laenukeelu olemasolu Registrist kontrollida. VÕS § 403⁴ täienduse teine lause ütleb, et krediidiandja vabaneb nimetatud kohustusest (päringu tegemine) ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik. Seoses laenukeelu rikkumisega nimetatud sätet rakendada ei saa. Kui finantskohustuste olemasolu saab Registri mittetoimimisel kontrollida näiteks konto väljavõttelt, siis laenukeelu kontrollimiseks alternatiiv puudub.</p> <p>3) Päring Registrisse tehakse krediidivõimelisuse hindamisel. Selle hetke ja lepingu sõlmimise või väljamakse vahele võib jääda arvestatav aeg. Krediidilepingu sõlmimise keelu jälgimiseks peaks krediidiandjal olema õigus teha päringuid ka vahetult enne lepingu sõlmimist.</p>

		Kuidas suhestub krediidilepingu sõlmimise keeld krediidilepingutesse, mis võimaldavad krediiti järkjärgult või ka korduvalt kasutusse võtta?
43	<p>§ 61. Krediidiasutuste seaduse muutmine</p> <p>Krediidiasutuste seaduse §-i 88 täiendatakse lõikega 12 järgmises sõnastuses:</p> <p>„(12) Krediidiasutusel on õigus avaldada krediiditeavet puudutav pangasaladus teisele krediidiasutusele, krediidiandjale, krediidivahendajale ja krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud alusel ja korras.“</p>	<p>1) Kas andmed avaldatakse teistele krediidiandjatele või Registrile? Taas tõusetub küsimus, kes on andmete omanik.</p> <p>2) Arvestades, et Registrist saavad andmeid ka avaliku sektori esindajad, siis peaks selles sättes adressaatide loetelus olema hõlmatud ka nemad.</p> <p>3) Kas see paragrahv peaks jõustuma ka 01.01.2025? Vastasel korral ei ole krediidiasutustel alust andmeid Registrile jagada.</p>
44	<p>§ 62. Võlaõigusseaduse muutmine</p> <p>Võlaõigusseaduse § 403⁴ täiendatakse lõikega 3¹</p> <p>järgmises sõnastuses:</p> <p>„(3¹) Krediidivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks kontrollib krediidiandja tarbija kohta käivat krediiditeavet krediiditeabe jagamise seaduse alusel asutatud krediiditeaberegistrist. Krediidiandja vabaneb nimetatud kohustusest ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik.“</p>	<p>VÕS sama § 403⁴ lg 2 kohaselt peab krediidiandja toimima tarbija krediidivõimelisuse hindamisel nõuetekohase hoolsusega. Palume selgitada, kas krediidiandja nõuetekohase hoolsuse nõuetele vastamiseks on lubatud teha korduspäringuid sama krediiditaotluse alusel. Nt kui on tehtud kodulaenu krediidiotsus ja pakkumine kliendile kehtivusega 1 kuu, siis kas enne lepingu sõlmimist on lubatud teha korduspäring sama taotluse alusel? Sama küsimus pikema väljamakseperioodi kohta, uusarenduste rahastamise krediidilepingud võivad olla kuni 1-1,5-aastase väljamakseperioodiga.</p>
Täiendavad kommentaarid eelnõu juurde		
1	<p>Eelnõu § 3 kohaselt on krediiditeave selle seaduse tähenduses „andmed tarbijaga sõlmitud krediidilepingu kohta, mille krediiditeabe andja edastab krediiditeaberegistrisse“. Krediiditeave on ka isikuandmed IKÜM tähenduses ning iseloomustavad ja kirjeldavad inimest küllaltki tundlikul eraelulisel teemal. Sh eriti §-s 9 sätestatud krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekiril. Eelnõu ei käsitle krediiditeavet kui tundliku iseloomuga isikuandmeid. Krediiditeabe kui isikuandmete töötlemist reguleerivad Eelnõus §-d 8–11, mis moodustab ca 1/5 eelnõust. Leiame, et Eelnõu § 7 lõikes 4 nimetatud Määrusega tuleks täpsustada</p>	

	<p>töödeldavate isikuandmete kategooriaid ja töötlemise toiminguid tervikuna. Samuti tuleks isikuandmetega seotud teemat kajastada registripidajaga sõlmitavas halduslepingus. Näiteks tuleks ette näha sätted selles osas, kuidas isikuandmete käideldavus, terviklikkus ja konfidentsiaalsus ühelt registripidajalt teisele üle andmisel võimalikult vähe kannataks.</p> <p>Eelnimetatud Määrusega (võib olla kehtestatud registri põhimäärusena) tuleb ette näha konkreetset tingimused, millistel registripidaja on kohustatud Registrist edastama andmeid Eelnõu § 10 lõikes 1 nimetatud isikutele. Juhul, kui Määrusega nähakse ette, et registripidaja peab Registrist andmete pärimiseks sõlmima lepingud Eelnõu § 10 lõikes 1 nimetatud isikutega, tuleb Määruses või halduslepingus sätestada ka tüüptingimused, millistel registripidaja sõlmib lepingud eelnõu § 10 lõikes 1 nimetatud isikutega.</p>
2	Eelnõu § 11 sätestab andmete ja logide säilitamise Registris. Seadus võiks sätestada säilitamise tähtajad ka krediiditeabe andjate poolt Registrile edastatud andmete ja logide osas.
3	Registrile võidakse edastada ka alaealise andmed juhtudel, kui alaealine võtab pärimismenetluse tulemusel üle pärandaja laenukohustused. IKÜM vaates on alaealised erilist kaitset vajav andmesubjektide kategooria. Kas Eelnõu koostamisel on analüüsitud ja hinnatud riivet seoses alaealise isikuandmete töötlemisega Registris? Kui ei, palume vastav analüüs koostada ja (vähemalt) kajastada selle järeldused seletuskirjas.

Loodame, et Rahandusministeeriumil on võimalik Pangaliidu tähelepanekute, märkuste ja ettepanekutega arvestada ning anda meile esitatud küsimuste osas täiendavaid selgitusi.

Pangaliit on valmis oma seisukohti täiendavalt selgitama. Samuti osaleme meeleldi aruteludes.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Katrin Talihärm
Tegevjuht